

EELK Põltsamaa Niguliste kirik

Paavsti kirjas aastast 1234 on mainitud mitmeid Eesti alal tegutsevaid preestreid, teiste hulgas ka Moches teenivat Eggehardi. Mõhu ehk Moche oli sinne pisike muinasmaakond.

13. sajandi lõpust – 14. sajandi algusest pärinev kirik jõe vasakkaldal hävis aastal 1600 Poola-Rootsi sõjas.

1633-34 aastatel valmis uus kirikuhoone kindlust ja suurtükitorni ühendavate müüride vahel. Kiriku kujundamisel osalenud selleaegse mõisaomaniku feldmarssal Hermann von Wrangelli minia Christina, sünd. af Wasaborg, kuningas Gustav II Adolphi pojatütar. Pärast Põhjasõda laienes kirik ka vanasse suurtükitorni, mis moodustab praegugi kiriku kooriruumi.

Nii kirik kui ka loss põlesid 14. juulil 1941. Energiline noor pastor Herbert Kuurme suutis saada nõukogulastelt loa kiriku taastamiseks ja koguduse ühise pingutuse tulemusel oli võimalik juba 1952. a kirik taas sisse õnnistada. Sisustus toodi endisest Tartu Ülikooli kirikust, nõukogude noorsugu kasvatajate asutus ei saanud ju enam kirikut omada. 1870. aastatel valmistatud altar on pööratava altarimaaliga: enamjagu kirikuaastast näeb kogudus Julie Hagen-Schwartzi maali "Kristus ristil", Ülestõusmispühadest Taevaminemispühani saab imetleda Kaavelt pärit eesti soost kunstniku Woldemar Friedrich Krügeri maali "Naised haua juures".

2012.-2013. a alates kaunistavad kirikut Dolores Hoffmanni kolm vitraaži.